

RAVATALOZÓ

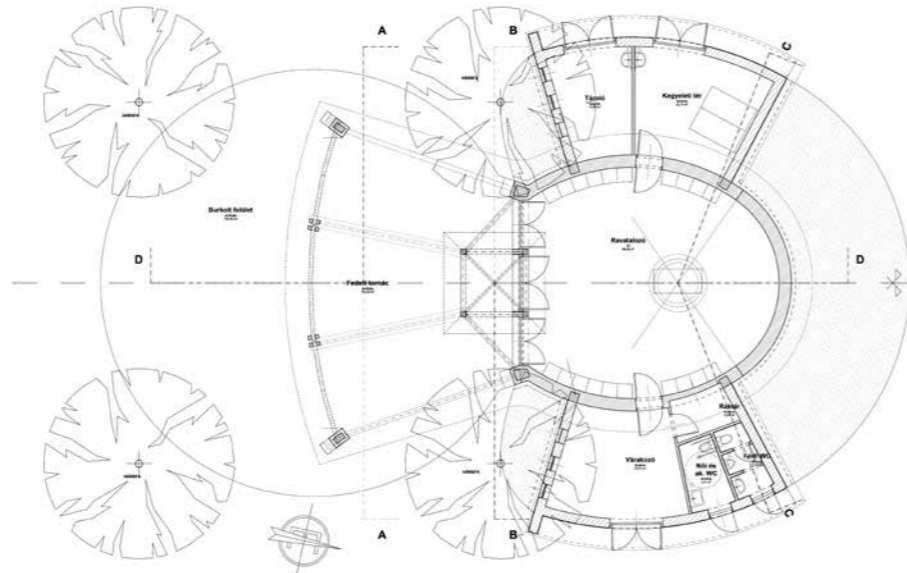
Rácalmás

Építészet:
Zsigmond László

Belsőépítészet:
Zsigmond Ágnes

Szöveg:
Zsigmond Ágnes

Fotó:
**Jánváry Zoltán,
Tordai Róbert**

▲ Alaprajz

„Ha tudni akard, hogy egy nemzet mennyire becsüli a múltját, nézd meg a temetőit” – hangzik az idézet Széchenyi Istvántól. Kétségtelen, hogy egy település lelkiállapotáról tökéletes láttelepet adhat a temetője és a ravatalozója. A falusi temetkezési szokások változásáról részletesen írtunk 2017/3-as számunkban. A modern idők folyamán magánházak helyett ma ravatalozókban búcsúzunk szeretteinktől. A kistelepüléseken, falvakban a hatvanas évektől megjelentek a raktárra, garázsra, műhelyre emlékeztető rideg, a funkcióhoz méltatlan épületek, a korszerű közegészségügyi elvárásokhoz és az iparszerűen működő temetési vállalkozásokhoz igazodva. Ezek nélkülöznek minden szakralitást, kizárólag a funkciót szolgálják ki. Nincs ezen semmi csodálkoznivaló: egy olyan közösség számára, ahol évszázadokon keresztül a háznál történő ravatalozás hagyománya élt, a temetőben elhelyezett ravatalozó mint épület nem jelentett többet, mint az időjárás viszontagságaitól védő ideiglenes jellegű építményt, melyben csak a háttérdíszlet változott az évek folyamán. Ugyanakkor a közösségekben mindvégig élt az az igény, hogy az életből a halál felé történő spirituális átvezetésnek megfelelő legyen az építészeti keret biztosítása, mely a rendszerváltást követően már őszintén megnyilvánulhatott. Felismerve a tarthatatlan helyzetet, az utóbbi évtizedekben egyre több település fordít gondot arra, hogy komolyabb összeget szánva rá, halottai búcsúztatásához méltó helyet teremtsen új ravatalozó építésével, vagy a meglévő átalakításával. A búcsúra, az utolsó időszak személyességére, a gyászra nemcsak a haldoklóknak van szükségük, hanem a családtagoknak, a túlélőknek is. Magyarországon a közelmúlt ravatalozótervezési feladatai általában – kevés kivételtől eltekintve – meglévő ravatalozók átalakításai voltak, amennyiben kegyeleti szempontból, vagy pedig állapotuknál fogva nem ítélték bontásra, mint az alább bemutatott rácalmási példa esetében.

Dénes Eszter

Építtető: Rácalmás Város Önkormányzata

Építész: Zsigmond László,

Castrum4 Építésziroda

Építész munkatárs: Orbán Oszkár

Belsőépítész: Zsigmond Ágnes,

Castrum4 Építésziroda

Statikus: Donáczai Péter,

Pond Mérnöki Iroda

Elektromos tervező:

Tóth Zoltán, Hegedüs Zoltán,

Planet Épületvillamossági Kft.

Épületgépész: Rosza Csaba, Valvero Kft.

Kertépítész tervező: Buella Mónika, Tájrajz Bt.

Kivitelező:

Fejérduna-Ép Kft., Timpanon P+P Kft.

Bútorok: Makovits Levente asztalos

Ólomüveg: Gál Lehel festőművész,

Herczeg Ágnes üvegművész

Fotó: Jánváry Zoltán, Tordai Róbert

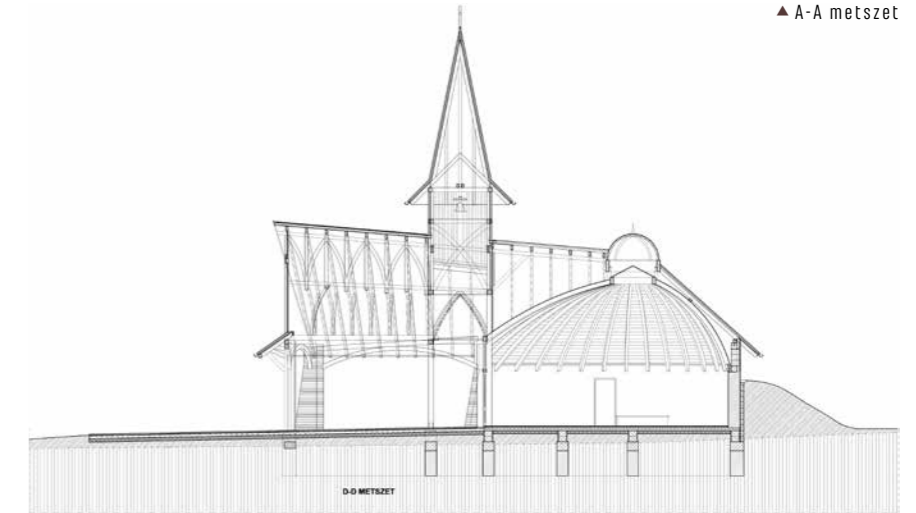

Rácalmás régi ravatalozója minden szempontból bontásra ítéltetett. Az új ravatalozót a temető északi oldalán helyeztük el, csaknem a temető közepére. A bejárata előtt egy fedett-nyitott tér készült a lélekharangtoronnyal, amelyhez a temető belső úthálózata kapcsolódik. A ravatalozó belső befogadóképességét (45 fő) a külső tér megháromszorozza. A kör alaprajzú burkolt tér mellé, a fő-tengelyre szimmetrikusan négy hársfát ültettünk. Öt-tíz év múlva a lombkorona befedi az egész teret.

Az épület hagyományos szerkezettel épült. A sárgás színű téglafalak fehér vakolt felületekkel egészülnek ki, a faszerkezetek natúr, a cserepek piros színűek. A ravatalozó tengelyesen szimmetrikus, a középső szertartástér köré vannak felfűzve a kiszolgálóhelyiségek. Az épület keleti oldalán egy várakozószoba és a közösségi vizesblokk, a nyugati oldalán egy tárolóhelyiség és a

▲ A-A metszet

▲ D-D metszet

kegyeleti tér helyezkedik el. Az északi, hátsó oldalon a fal mellett földfeltöltés készült cserjebeültetéssel.

A lécrácsos homlokzaton a tető tartó szerkezeteként a Föld fölé magasodó kereszt jelenik meg rejtetten, mögötte a kis lélekharang toronysisakján a vörösréz csúcsdíszben kereszt áll – katolikus temetőben vagyunk. Egy szegmensíves, háromajtós kapu alatt érkezünk meg a kosárgörbe alaprajzú belső térbe. A fal sárgásdrapp színű látszótéglá-, a padló szürkés-kék hasított porfirburkolatos. A látszófedélszékes nyújtott kupola faszerkezete és borítása natúr színű borovi fenyő. A felületek rusztikusak, a színek visszafogottak. A kisebbik körív középpontja fölött egy opeion van, melyet bentről egy üveggúla zár le. A nyolcszögű, színes ólomüveg gúla a fényt ábrázolja, amely az egyetlen figurális és színes jel a térben. (Amennyiben a nap nem süt be, rejtett lámpák biztosítják a megvilágítását.) A ravatalasztal a fénykúp alá került. Mögötte tengelyben, a fal és a kupola találkozásánál katolikus és evangélikus temetés esetén egy kereszt, illetve református temetéskor egy kehely van elhelyezve. Mindkettő tölgyfából készült.

A ravatalasztal két oldalán, az íves falon a tizenegy-tizenegy, tölgyből

THE FUNERAL HOME IN RÁCALMÁS

The residents of Rácalmás had been looking forward for a long time to replace the decrepit old building used for saying the last farewell to their deceased loved ones. Designed by László and Ági Zsigmond, the new funeral home was constructed in a traditional style in the centre of the cemetery. The building is an axially symmetric construction where the service areas are lined up around the central ceremonial space. A skyward-pointing oculus above the funeral altar lets the light shine in. The structure hides several recessed fixtures as well, intended to ensure proper lighting in all circumstances, key to the ceremony. All the furniture inside was made of oak. If needed, the ceremony can be celebrated in the covered lobby as well. In such cases, the funeral table is placed under the knell. The cross forming on the wooden lattice of the lobby's facade and the choice of location for the building, in a paved round clearing in a linden grove, are meant to confer an even more intimate character to the ceremony.

36

készült öroszlop közé kilenc-kilenc falra rögzített széket helyeztünk el. A mobilszékek is ívben állnak. A székek kárpitja kékesszürke színű. A ravatalasztal mellé egyedi gyertyatartók, virágtartók, kandeláberok, urnaravatal, felolvasó-állvány és fényképtartó készült. A bútorok anyaga pácolt tölgyfa. A fedett előtérben is van lehetőség szertartásra. Ilyenkor a ravatalasztal a lélekharang elé kerül, és a mobilszékeken kívül összecuszkható székeket is elhelyeznek. Az új ravatalozót ez év október 29-én megszentelték és megáldották. „A sokvallású és felekezetű, mégis egységet alkotó Rácz Almás” címmel vallástörténeti kiállítás nyílt az épületben a településen hajdan élt emberek hitéletének tárgyi emlékeiből és dokumentumaiból.

37

